

Bert Rutten

Fokken voor de Grand Prix

Bert Rutten kreeg van vader Jo Rutten zijn liefde voor paarden mee. De Limburger leidde een fors aantal paarden op tot de Grand Prix-dressuur en maakte meermalen deel uit van het Nederlandse team tijdens Europese kampioenschappen, wereldkampioenschappen en Olympische Spelen. Succesvol was hij ook met de KWPN-goedgekeurde hengsten Havidoff, Clavecimbel en Paganini. Naast dat hij jaarlijks een aantal talentvolle veulens koopt, fokt Bert ook enthousiast en heeft dit KWPN-fokkerijraadslid een duidelijke visie.

TEKST: GEMMA JANSSEN • BEELD: GEMMA JANSSEN

PRAKTIJK

Bert Rutten:
"Nog meer selecteren op de aanleg voor piaffe en passage."

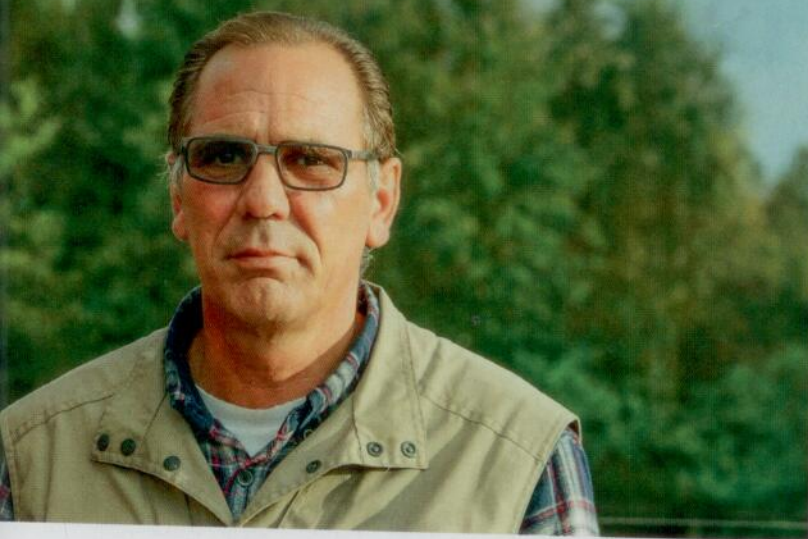
“Het KWPN is een toonaangevend stamboek. De kunst is om steeds nog betere paarden te fokken, zodat we onze positie bovenaan de ladder kunnen behouden. Daarvoor moet allereerst het fokdoel voor iedereen duidelijk zijn: het fokken van een paard dat op natuurlijke en makkelijke wijze het werk op het allerhoogste niveau aankan. Dat betekent dat wij voor wat betreft een dressuurpaard nog veel meer moeten selecteren op de aanleg voor piaffe en passage. Op dit bedrijf leven we van de handel in goede sportpaarden. Als ik een aantal jaren een paard moet onderhouden en opleiden kost dat een fors bedrag. Op het moment dat ik een goed geschoold Grand Prix-paard kan verkopen, komt dat bedrag in veelvoud terug. Voor een Grand Prix-paard zijn namelijk altijd klanten. Natuurlijk is er ook een markt voor paarden, die het hoogste niveau niet kunnen halen, maar wat dergelijke paarden

opbrengen is voor mijn bedrijf als zodanig economisch niet interessant. De fokkers zijn ruwweg verdeeld in twee kampen. Enerzijds de groep die een commercieel veulen wil fokken om te verkopen, anderzijds de fokkers die duurzaam fokken en zich realiseren dat het verankeren van de aanleg tot piaffe en passage hun belangrijkste opdracht is.”

Bewezen hengsten en sportmerries

Rutten vervolgt: “De index is in de fokkerij een leidraad, maar niet meer dan dat. De lineaire score is een vast en duidelijk gegeven, maar vervolgens is de beoordeling van de nakomelingen die in den lande dressuurproeven lopen subjectief, terwijl het wel meetelt voor de index. Er wordt momenteel in de Fokkerijraad van het KWPN flink gediscussieerd over het longeren van de hengsten als onderdeel van de hengstenkeuring. Dat is in mijn ogen een tussenstap, die we eigenlijk net zo goed kunnen overslaan, omdat in het huidige selectiesysteem van onze hengsten gelukkig al de mogelijkheid bestaat om de paarden onder het zadel aan te bieden via bijvoorbeeld een herkeuring of de Pavo Cup. Dan wordt zo’n hengst al langer gereden en kan al meer van wat hij in zijn mars heeft laten zien. Ik denk namelijk dat we sneller vooruit zouden gaan als we alleen nog maar hengsten aan het

Bert Rutten met de stermerrie Dimare (Van Gogh x Fruhling x Aktion). "Van Gogh is momenteel mijn favoriet bij de springhengsten", aldus de dressuurpaardenfokker die graag een scheutje springbloed toevoegt.

werk onder het zadel zouden selecteren. Maar de snelste vooruitgang is in mijn ogen te verwezenlijken door in de fokkerij zo dicht mogelijk bij het gebruiksdoel te blijven. Dus alleen maar bewezen hengsten gebruiken, die zelf gepresteerd hebben in de Grand Prix. En dan het liefst aanparen bij merries, die op datzelfde niveau presteren of dat gedaan hebben. De merries die wij hier inzetten voor de fokkerij voldoen aan die eis of hebben in ieder geval aan mij laten zien het zwaarste werk aan te kunnen. Deze insteek voor de fokkerij heeft meerdere voordelen. Er vindt een soort natuurlijk selectie op gezondheid plaats. Immers een paard met een slecht fundament of andere afwijkingen in het exterieur of karakter gaat echt niet passageren of piafferen. Door het leggen van nadruk op piaffe en passage verdwijnt bovendien het verschijnsel voorbeenzwaaiers. Ik weet dat dit soort paarden in de praktijk de handen op elkaar krijgt, maar ik waan me dan dertig jaar terug in de tijd toen de paarden alleen nog maar beoordeeld werden op hun draf aan het touwtje. Voorbeenzwaaiers zijn overigens maar heel zelden geschikt voor het zware werk. Mijns inziens bestaan er overigens maar heel weinig paarden die niet willen, maar wel heel veel die niet kunnen wat van ze wordt gevraagd! Vooralsnog heb ik nog weinig

correlatie kunnen vinden tussen presteren en bepaalde exterieurkenmerken; grote paarden, kleine paarden, korte of langere rug, gehoekt of iets langer achterbeen, we hebben hier allerlei verschillende paarden gehad die Grand Prix konden lopen. Over het algemeen zie je wel, dat paarden die opvallend goed zijn in de piaffe en passage vaak een iets recht kruis hebben en een kort voorbeen. Hetgeen natuurlijk niet betekent, dat alle dergelijk gebouwde paarden wereldkampioenen zijn."

Wijzer

"Wat fokkerij aangaat ben ik in de loop der jaren natuurlijk door schade en schande wijzer geworden. Zo vond ik El Corona een vreselijk lastige hengst en wilde hem daarom niet gebruiken voor de fokkerij. Zijn nakomelingen bleken echter goede en werkwillige karakters te hebben. Toen ik hem wilde gaan inzetten, verongelukte hij. Ik heb toen een paar merries met zijn zoon, de Gelderse hengst Koss gedekt. Net zoals ik nu af en toe zijn zoon, Alexandro P gebruik. Ik ben niet speciaal een voorstander van Gelders bloed, maar durf rustig bloed te gebruiken, wat misschien niet in de mode is op dat moment, maar die mijn fokkerij weer een stap vooruit brengt. Zo tref je in bijna al mijn huidige sportpaarden springbloed aan. Natuurlijk gebruik ik dan maar niet zo een springhengst, maar zoek er een uit met prestatiebloed. Van Gogh is momenteel mijn favoriet. De dressuurpaardenfokkerij staat nog in de kinderschoenen. Voor de specialisatie werden al tientallen jaren de hengsten geselecteerd op spring- en vooral ook atletisch vermogen, op instelling en ijver. Daarnaast kun je een paard echt niet leren om over 1.60m te springen, dat kan hij of niet. De milieufactoor bij dressuur is veel groter dan bij het springen; handige ruiters krijgen de paarden de meeste kunstjes wel aangeleerd. Overigens bepalen de dressuurjuryleden waar onze sport naartoe gaat. Er is niets zo subjectief als de dressuurjurering. Wat de jury ook vraagt, de ruiters zullen het hun paarden leren. Er vindt momenteel een kentering plaats, het met de benen wapperen lijkt het te gaan afleggen tegen harmonie en het ontspannen rijden. Het KWPN is een professionele organisatie, hun jurering is meetbaar, controleerbaar en wordt geëvalueerd. Dit komt het eindresultaat ten goede. Het FEI kan hiervan nog heel veel leren!" ●